

«El poder i la glòria no sempre van de la mà»: així són ara les elits catalanes

Miquel Macià i Pep Martí, periodistes de NacióDigital, presenten a Barcelona "Els que manen" (Saldonar), el llibre que retrata els cinquanta noms més destacats de la burgesia catalana

Ferran Casas, Miquel Macià, Pep Martí i Mariàngel Alcázar, en la presentació del llibre. | Josep Lluís Escudero

Com són ara les elits catalanes? Quins són els 50 noms que dirigeixen l'economia del país i atresoren el poder a les altes esferes? Aquest és el nucli d'*Els que manen* (Saldonar), el llibre publicat per **Miquel Macià** i **Pep Martí**, que s'ha presentat aquest dijous a la Casa del Llibre de Barcelona amb la periodista **Mariàngel Alcázar** -especialista en Casa Reial a *La Vanguardia*- i **Ferran Casas**. Alcázar ha fet una diferenciació substancial a l'hora d'analitzar el paper de la burgesia: "El poder i la glòria no sempre van de la mà". Al llarg de la presentació, els autors han reflexionat sobre el rol de les elits en els últims anys, inclosos els més àlgids del procés, i sobre la implicació en tots els àmbits de la societat. Els que manen, sovint, no són els més coneguts.

Macià, fundador, editor i director de **NacióDigital**, ha destacat l'esforç fet amb Martí per delimitar en quin moment comencen les fortunes. "Ho vam buscar des del principi. N'hi ha que en van fer estant en el moment precís en el lloc precís", ha remarcat el periodista. "Cap d'aquestes fortunes és angelical, perquè cap ésser humà ho és. Al costat de fases exemplars n'han tingut de vergonyoses. Han hagut d'actuar amb duresa en alguns moments", ha apuntat el coautor, que ha remarcat que el volum té voluntat enciclopèdica. L'índex onomàstic conté més de **1.300**

referències, una tasca que Macià ha volgut agrair a l'editorial i als seus responsables. Cada capítol, ha dit, s'explica "per ell mateix", per tal de construir un "manual" sobre les elits empresarials.

Preguntat sobre el rol que ha jugat la burgesia amb el procés, l'editor de **NacióDigital** ha apuntat que estan "acomplexades" pel paper de Madrid, i ha apuntat que no van ser veure la percepció de les classes mitjanes que els fills ja no viurien millor que els pares. "No van entendre la força disruptiva de la comunicació digital. En mans de les classes populars, això seria capaç de construir estats d'opinió que abans només es podien fer des de les **grans capçaleres** i de les televisions", ha resumit Macià. Les elits, ha apuntat, no són un "tot homogeni". Les apostes polítiques fetes des d'aquests sectors, com **Josep A. Duran i Lleida** al capdavant d'Unió, no han aconseguit grans resultats.

Aquesta manca d'iniciativa política, de voluntat d'intervenció, ha dut a apostar per "terceres vies". "El mateix **Isidre Fainé** deia, el 2014, que s'ha de negociar. **Salvador Alemany**, de Saba, deia el mateix. Però que, si hi havia un xoc de trens, triaria Catalunya. I aquests intents no van progressar", ha assenyalat el periodista, que ha recordat que van existir solucions "d'emergència", no una tasca "treballada". "El resultat és que les classes mitjanes van ser derrotades per deu a zero per part del govern espanyol. L'autonomia de Catalunya ha quedat molt minvada, i la negociació dels qui volien la tercera via no ha arribat a produir-se. Les elits es van haver de refiar que l'Estat els traguessin les **castanyes del foc**, com el 1923", ha indicat. Existeix, ha dit, un cert "absentisme" pel que fa a les elits urbanes. Les rurals, que coneix bé, ja van entrar en decadència a finals dels anys cinquanta, ha commemorat.

Martí ha remarcat la distinció entre "**classe dirigent**" i "**classe dominant**". "Potser ha actuat més com a classe dominant, la burgesia, que no pas com una elit ambiciosa que vol dirigir un país més enllà de la seva visió de classe", ha assenyalat el periodista, que ha apuntat la necessitat - verbalitzada per un amic seu, **Jordi Alberich**- que hi hagi més burgesia liberal que no pas "rics conservadors". "En lloc d'apostar pel pacte social, s'han posat al costat de l'Estat, o bé han demanat la seva intervenció", ha apuntat el coautor del llibre, citant episodis com la dictadura de **Primo de Rivera** o el franquisme. "L'*upper* Diagonal no va estar a l'**Assemblea de Catalunya**", ha radiografiat.

Ferran Casas, Miquel Macià, Pep Martí i Mariàngel Alcázar, en la presentació del llibre. Foto: Josep Lluís Escudero

El periodista de **NacióDigital** ha explicat que el sotrac de la **Guerra Civil** prefixa bona part d'aquestes actituds en part d'aquesta classe dominant. Les elits catalanes, ha indicat, han estat "acomodades" amb el pujolisme i, les més modernes, van acostar-se al maragallisme. Davant l'emergència del **15-M**, algú tan significatiu com **Josep Oliu**, del Banc de Sabadell, va reclamar un "**Podem de dretes**". "I el van tenir, amb **Albert Rivera**", ha assenyalat. També es va protagonitzar la candidatura de **Manuel Valls**, un dels elements més "provincians" dels últims anys, segons Martí. "A vegades fan la impressió de tenir problemes per copsar la realitat", ha ressaltat el periodista, que ha citat com un empresari del **Passeig de Gràcia** va comparar uns aldarulls al centre de Barcelona amb la **nit dels vidres trencats** a l'Alemanya nazi.

"També hi ha la burgesia del dolor, que busca camins per superar l'embat", ha indicat Martí, en referència a una visita que va fer **Antón Costas** com a president del Cercle d'Economia a **Mariano Rajoy**. "Ara el més urgent és esperar", els va dir l'aleshores màxim dirigent estatal. "Això dibuixa un esforç d'aquesta burgesia del dolor i marca la dificultat de tenir incidència real a Espanya, fins ara", ha apuntat el coautor, que ha posat en valor el periodisme que es fa a **NacióDigital**. "S'intenta anar més enllà de l'immediat, explicant el que passa, sense caure en gaire apriorismes", ha remarcat.

En el torn de preguntes, el periodista **Joan Tapia** ha preguntat als autors sobre l'absència de **Jordi Pujol** en el llibre, tenint en compte com va manar durant dècades. Macià ha recordat un sopar a la **Cambra de Comerç** en el qual a algun membre del patriciat si el seu home en el poder era Pujol, i va respondre que en cap cas, perquè ho era Adolfo Suárez, en aquell moment president espanyol. "Molt entusiasme per Pujol no n'hi va haver gaire. En canvi, en va congriar més al voltant dels Jocs Olímpics", ha dit.

Alcázar, periodista especialitzada en **Casa Reial** de *La Vanguardia*, ha assenyalat que el que

més l'ha sobtat del llibre és que "el poder i la glòria no sempre van de la mà". "Per manar, el principal és tenir els diners suficient", ha assenyalat, en referència a l'absència de la classe política dels retrats del llibre. El poder econòmic els atorga, als protagonisme, poder social i també a les institucions. "És possible que algun d'ells **estigués aquí assegut i no el reconixeríem**, i potser passaria el mateix si ens diguessin el seu nom. Les fortunes catalanes no volen visibilitat ni publicitat", ha insistit.

"Entre els que manen hi ha poques dones. Potser manen a casa, però no a fora", assegura Mariàngel Alcázar sobre l'escassa presència femenina al llibre

La periodista ha indicat que no totes les famílies són "exemplars" -pot existir un decalatge entre l'esfera privada i l'empresarial-, perquè **existeixen "llums i ombres"**. El volum, que Alcázar ha qualificat també de "distret" a l'hora de llegir-se, inclou històries personals com la fundació d'un grup musical a l'Àfrica per part de **Fèlix Millet**, que anys després es faria cèlebre pel saqueig del Palau de la Música. "El llibre no és només un qui és qui, sinó que explica per què ho va ser", ha ressaltat. Hi ha històries d'homes fets "a si mateixos" -**Josep Lluís Núñez** o els germans **Sánchez Llibre**-, i també reinencions com Josep Antoni Samaranch. "Ara és més difícil saber per on es mouen, perquè ja no hi ha temples dels que manen, tot i que tenen refugis", ha indicat. Viuen, això sí, a l'*upper* Diagonal i tenen casa a la **Cerdanya** -a prop d'Andorra- i a la Costa Brava.

Pep Martí, durant una intervenció en la presentació. Foto: Josep Lluís Escudero

"Entre els que manen hi ha poques dones. Potser manen a casa, però no a fora", ha constatat la periodista de *La Vanguardia*. Entre aquestes hi ha **Carmen Cervera, Maria Reig, Mar Raventós i Rosa Tous**, entre d'altres. "Sí que es veu que en la història de les velles fortunes, alguns dels intrèpids emprenedors van tenir l'audàcia d'ajuntar-se a les fortunes de les riques hereves", ha apuntat Alcázar. "Si veien un nom espavilat que estava per la feina, posaven els diners i els homes tiraven endavant. Hi ha molta dona amagada en els fonaments de les fortunes", ha diagnosticat Alcázar. La periodista ha assenyalat que les elits, per acció o per omissió en els **anys àlgids del procés català**, han contribuït a "frenar" -segons ella- l'empenta de la societat catalana.

Alcázar, preguntada sobre el paper del rei en el procés, ha negat que es posés "de part" de l'Estat, sinó que simplement no es va posar al costat de l'independentisme. "Va fer un toc d'atenció als servidors públics, començant per ell, perquè estiguessin amb les solucions", ha assenyalat la periodista. "Sincerament, em fa una mica de **vergonya el postureo** dels successius presidents de la Generalitat i de l'alcaldeessa de Barcelona de no saludar-los. Quan ve algú a casa, **no em tanco al lavabo** i el deixo al replà de l'escala", ha indicat. El rei, diu, no ha de tenir "cap iniciativa" per resoldre conflictes.

Ferran Casas, subdirector de **NacióDigital**, ha assegurat que les elits no han estat mai "homogènies". Les ha dividit, en aquest sentit, entre les que només pensen en "fer diners" o bé els que han mirat "més enllà de la fàbrica". "En els darrers anys tot ha canviat, ells i les seves quimeres", ha apuntat Casas, en referència, entre d'altres carpetes, a l'aparició del procés com a element que ha canviat el mapa de la burgesia catalana. El subdirector del diari també ha posat de manifest la **tasca periodística** dels autors a l'hora de radiografiar les classes econòmiques dirigents.

"Macià i Martí són periodistes de llarga trajectòria", ha apuntat Casas, que ha elogiat els perfils elaborats per fer-los arribar a tots els públics. La llista inicial era de **100 noms**, però al final se'n van escriure 50. "Hi apareixen tots els que espereu trobar-hi", ha assenyalat el presentador de l'acte, que també ha posat l'accent en com va influir el **franquisme** en la construcció de les elits. Pel que fa a la col·laboració dels protagonistes, Casas ha indicat que ha estat "desigual". "Alguns s'han negat a parlar, altres han derivat cap als gabinets de premsa. I n'hi ha hagut molts que han acceptat reunir-se amb els periodistes de **NacióDigital**. Això confirma el prestigi de 25 anys de feina acumulada", ha remarcat el subdirector del diari sobre la salut de la marca.